

ת"פ 50322/02/18 - מדינת ישראל נגד אהרון סוויסה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 50322-02-18 מדינת ישראל נ' סוויסה
לפני כבוד השופט שאול אבינור

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד בן צור
פרקליטות מחוז תל אביב (פלילי)

המאשימה

נגד

אהרון סוויסה
ע"י ב"כ עו"ד אדוה אלאב

הנאשם

הכרעת דין

1. כמצוות הוראות סעיף 182 סיפא לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, אני מודיע, בפתח הכרעת הדין, כי החלטתי לזכות את הנאשם.

א. רקע כללי ופרטי כתב האישום:

2. הנאשם הוא בעלים של חנות מכולת באור יהודה והמתלון הוא עורך-דין. בתקופה הרלוואנטית לכתב האישום - עובר לחודש אוקטובר 2013 - חתם המתלון על שיקים ריקים, עליהם סימן "למוטב בלבד", בפנקס שיקים שאותו ייעד לתשלומים מטעמו שיבצע רואה-החשבון שלו. השיקים היו משוכים על חשבון הבנק המשותף של המתלון ואשתו.
3. על פי הנטען בעובדות כתב האישום (המתוקן), במועד ובמקום שאינם ידועים למתלון נעלם פנקס השיקים האמור. בהמשך, במועדים שאינם ידועים למאשימה קיבל הנאשם מידי אחר, שזהותו אינה ידועה, כ-12 שיקים ריקים מתוך הפנקס. זאת, על אף שהנאשם לא ידע מי הוא האחר, לא הכיר את בעלי החשבון וגם לא קיבל את אישורם או את הסכמתם לעשות שימוש בשיקים. לאחר קבלת השיקים זייף הנאשם את פרטי המוטבים, וזאת לפקודת ספקים שונים של המכולת ולתשלומי חשבונית חשמל. בסמוך ליום 09.12.13, משהבחין המתלון כי שיקים נמשכים מחשבונו, ביטל המתלון את יתרת השיקים בפנקס.
4. על רקע עובדות נטענות אלה הואשם הנאשם, בכתב האישום, בעבירות של זיוף ושל קבלת דבר במרמה, לרבות שימוש במסמך מזויף וניסיון לקבלת דבר במרמה (בגין השיקים שבוטלו על ידי המתלון), בהתאם לסעיפים הרלוואנטיים שבחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין).
5. ייאמר מיד, כי הגם שבעובדות כתב האישום נטען כאמור שהנאשם קיבל לידי כ-12 שיקים

מהפנקס, בטבלה שנכללה בכתב האישום מופיעים פרטים של 14 שיקים. במהלך הדיון הוגשו לפני תצלומים של 12 שיקים (במסגרת ת/1), ובסיכומים הבהיר ב"כ המאשימה כי המאשימה חוזרת בה מאישום הנאשם בהתייחס לארבעה מהשיקים המופיעים בטבלה שבכתב האישום (בפרוטוקול, עמ' 46 שורה 23 ואילך). כיום מואשם הנאשם, אפוא, רק בהתייחס לעשרה שיקים, שמתוכם חמישה נפרעו וחמישה סורבו; ובסך הכל בקבלה במרמה של 8,559 ₪, ובניסיון לקבל במרמה סך של 4,800 ₪ נוספים. זאת, בנוסף לעבירות של זיוף ושימוש במסמך מזויף בנוגע לעשרה שיקים אלה.

ב. השתלשלות הליכי החקירה והמשפט עד לשמיעת הראיות:

6. החקירה בתיק דנא נערכה בחוסר יעילות, וזאת בלשון המעטה, כפי שגם ב"כ המאשימה ציין בסיכומיו, בהגנותו. המתלונן הגיש את תלונתו אודות גניבת פנקס השיקים עוד בחודש דצמבר 2013, אך החקירה התנהלה בעצלתיים. הודעת הנאשם הראשונה (ת/2) נגבתה ביום 12.11.14, דהיינו כמעט שנה לאחר הגשת התלונה, וההודעה השנייה (ת/3) כעבור כשנתיים וחצי נוספות, ביום 07.05.17 (דהיינו כשלוש וחצי שנים לאחר הגשת התלונה).

7. כמסתבר, התיק נגזז פעמיים - פעם אחת בהחלטת היחידה החוקרת, לאחר חקירת הנאשם, ופעם נוספת בהחלטת הפרקליטות - אך נפתח מחדש פעמיים בעקבות עררים שהגיש המתלונן. בנסיבות אלה התיק אף נשלח פעמיים להשלמות חקירה (ר' תיאור ההשתלשלות בסיכומי ב"כ המאשימה, בפרוטוקול, עמ' 48 שורה 20 ואילך).

8. כתב האישום הוגש בשנת 2018 והדיונים בו - לרבות הדיונים המקדמיים - עברו בין מספר מותבים, בשל שינויים בסדרי עבודת בית המשפט. תשובת הנאשם לאישום ניתנה בכתב, על ידי הסניגורית, במסגרת ההליכים המקדמיים (ר' בבקשה מס' 12).

9. בתשובתה לאישום לא כפרה ההגנה בכך שהנאשם קיבל, בשנת 2013, "**מספר שיקים פתוחים' מלקוח של המכולת שבבעלותו, שעבד באזור בשיפוצים וערך קניות קודמות במכולת, והזדהה בפניו בשמו המלא ותוך הצגת תעודת זהות. קבלת שיקים פתוחים אינה דבר חריג בעסק כדוגמת עסקו של הנאשם, והנאשם אף התקשר למספר הטלפון המופיע על גבי השיק וקיבל אישור בדבר אותנטיות השיק. כאשר השיק הראשון חזר ולא כובד, הספיק הנאשם לפגוש את הלקוח ולומר לו שהשיק חזר, הלקוח הבטיח לבדוק את הדבר אך מאז נעלמו עקבותיו**"^[1]. עוד הוטעם, כי הנאשם "עשה שימוש בשיקים שקיבל מהלקוח לצורך תשלום לספקים. בחלק מהשיקים הנאשם הוא שמילא את הפרטים, בחלק מהשיקים הספקים הם שמילאו את הפרטים".

10. ההגנה הוסיפה וטענה, במסגרת התשובה לאישום, לקיומה של הגנה מן הצדק בשני היבטים: ראשית, שיהיו בלתי סביר בחקירת התיק ובטיפול בו, באופן שפגע בין השאר ביכולתו של הנאשם להתגונן מפני האישום. שנית, אכיפה בררנית, בכך שנגד הנאשם הוגש כתב אישום בעוד שלא נעשה דבר כנגד הספקים שקיבלו ממנו את השיקים - אפילו לא בחקירתם. לטענת ההגנה, כשם שהנאשם קיבל "שיקים פתוחים" ועשה בהם שימוש, כך עשו-למעשה גם אותם ספקים שקיבלו את השיקים מידיו, במיוחד אלה שמילאו בעצמם את פרטי השיקים. לפיכך, כך לטענת ההגנה, בהגשת כתב האישום נגד הנאשם בלבד יש משום אכיפה בררנית, בפרט כאשר הלכה למעשה היה הנאשם בעצמו קורבן למעשה

מרמה מצד הלקוח האמור, שהביא לו את השיקים, ואף ספג הפסדים משמעותיים עקב כך.

11. לאחר שניתנה התשובה לאישום התקיימו עוד מספר דיונים מקדמיים, לפני כבוד סגנית הנשיא, בשל שינויים שנערכו בסדרי העבודה בבית המשפט. יש להעיר, כי במסגרת זו הומלץ למאשימה לשקול את עמדתה בתיק פעם נוספת, בין השאר נוכח טיעון ההגנה הנ"ל אודות הדמיון שבין התנהלות הנאשם לבין התנהלות המוטבים שנרשמו בשיקים המזויפים (ר' בפרוטוקול, עמ' 10 שורה 20 ואילך). התיק הועבר לשמיעת הראיות לפני.

ג. עיקר פרשת התביעה:

12. מטעם המאשימה העידו לפני שני העדים שצוינו בכתב האישום: המתלון והחוקר רס"ב אבי אלפסי (בכתב האישום צוין גם הממונה על מוצגים, כעד טכני). כמו כן הוגשו לפני ארבעה מוצגים: צילומים של 12 שיקים (סומנו ת/1), שתי הודעות הנאשם (ת/2 ו-ת/3), ושני צילומים המכולת (ת/4).

(1) עיקר עדות המתלון:

13. בחקירתו הראשית סיפר המתלון כי במהלך חודש נובמבר 2013 הוא החל לראות בחשבון הבנק תנועות "משונות" של שיקים, שלא הבין את פשרם. לדבריו: **"זיהיתי שמדובר בצ'קים שנתתי בשעתו לרו"ח שלי לטובת תשלומים שוטפים של מס הכנסה ומע"מ. הוא היה משתמש בהם מדי חודש, וזו היתה פרקטיקה שהיתה בינינו כעשר שנים, קצת יותר. הבנתי שפנקס צ'קים כזה נגנב כנראה והגיע לידיים הלא נכונות. לכן פניתי למשטרה"** (בפרוטוקול, עמ' 12 שורה 16 ואילך). המתלון סיפר כי לאחר הגשת התלונה הוא קיבל הודעה על סגירת התיק, שבעקבותיה הגיש ערר והתיק נפתח מחדש. ואולם, לאחר מכן שוב קיבל הודעה על סגירתו. רק לאחר שפנה בערר נוסף, שני במספרו, **"הודע לי בסביבות 2017-2018 שהערר התקבל"** (שם, עמ' 13 שורה 4 ואילך; עמ' 15 שורה 10 ואילך).

14. המתלון ציין כי הנחת היסוד שלו היתה שהשיקים נגנבו ממשרד רואה החשבון שלו וכך מסר במשטרה. ואולם, לאחר ששוחח עם רואה החשבון הלה טען שהחזיר לו את השיקים. לדברי המתלון: **"בדיעבד הגעתי למסקנה שהוא ככל הנראה צודק והצ'קים כנראה היו אצלי. יש לי חשד שאין לי אפשרות להוכיח, שמשרד עו"ד בו הייתי הוצף עקב פיצוץ צינור, נעשו שם עבודות שיקום ושיפוץ סביבות אוקטובר 2013 וסמוך לאחר מכן הצ'קים האלה התחילו להופיע, כך שאני מניח שבאותה הזדמנות הצ'קים נגנבו"** (ר' בפרוטוקול, עמ' 13 שורה 14 ואילך).

15. המתלון אישר כי התצלומים ת/1 הם של תריסר שיקים, מחשבון הבנק המשותף שלו ושל אשתו, מפנקס השיקים האמור. על כולם חתם המתלון ללא הוספת פרטים כלשהם, למעט הכיתוב "למוטב בלבד". המתלון הדגיש כי אינו מכיר את הנפרעים בשיקים, למעט חברת החשמל, ומכל מקום לא נתן את השיקים ולא היה מעורב במילוי פרטיהם או במסירתם (בפרוטוקול, עמ' 14 שורה 26 ואילך). עוד תיאר המתלון את הנזקים ואת עוגמת הנפש שנגרמו לו כתוצאה מגניבת השיקים והשימוש בהם, לרבות בשיחות טלפון ומכתבי איום מחברות גבייה.

16. בחקירתו הנגדית נשאל המתלון אימתי הגיע לתובנה כי השיקים לא נגנבו מרואה החשבון שלו אלא דווקא ממשרדו, במהלך שיפוצים, והשיב כי דובר במספר חודשים לאחר הגשת התלונה. המתלון

נשאל אפוא מדוע לא עדכן את המשטרה בתובנה זו והשיב: **"...את שואלת אותי על דברים שקרו לפני 6-7 שנים. אני לא רציתי לשנות נתונים תוך כדי ערר, אבל זאת רק השערה. אני לא זוכר"** (בפרוטוקול, עמ' 16 שורה 9 ואילך). בהמשך הוסיף המתלונן כי להבנתו בכל מקרה לא דובר בנתון מהותי, שכן העיקר הוא בכך ש**"מישהו שלח יד לחשבון שלי"**; מה גם שמהתרשמותו מפעילות המשטרה הניח שאחרי תקופה כזו לא יצליחו להגיע לקבלן ולפועלים שעבדו בשיפוץ המשרד (שם, שורה 15 ואילך). המתלונן הוסיף כי אינו זוכר מיהו הגורם שערך את השיפוץ במשרדו, שכן הוא היה במקום שוכר-משנה בלבד ולא היה מעורב בהליך השיפוצים (שם, עמ' 16 שורה 1 ואילך).

17. המתלונן נשאל האם פנה בתלונה לחברת החשמל, על כך שקיבלה לידיה שיקים חתומים שלו ללא כל פרטים, והשיב: **"אני לא חושב שהם לא בסדר. אני חושב שהם קיבלו צ'קים חתומים, אם היה הליך משפטי נגדם אני מניח שהיו זוכים כי פעלו בתום לב. שנית, בעולם הפרקטי, סברתי שאני לא יכול להתנגד מול חברת חשמל מה גם שבעיניי אינם עבריינים. לכל היותר הם שגו"** (בפרוטוקול, עמ' 17 שורה 13 ואילך).

(2) עיקר עדות החוקר אלפסי והודעות הנאשם:

18. החוקר רס"ב אבי אלפסי גבה את שתי הודעות הנאשם, באזהרה, שהוגשו באמצעותו. בהודעה הראשונה (ת/2, כאמור מיום 12.11.14) ציין הנאשם שהוא מבין על מה הוא נחקר והוסיף **"יש לקוחות שמשלמים בשיקים אצלי במכולת. אם אפשר לראות את השיקים אני יגיד לך ממי קיבלתי אותם"** (ת/2, שורה 1 ואילך). החוקר הציג לנאשם את תצלומי תריסר השיקים (שהוגשו לפניו וסומנו כאמור ת/1) והלה זיהה עשרה מתוכם כשיקים שקיבל והשתמש בהם כאמצעי תשלום לספקים של המכולת, לרבות חברת החשמל (בהתייחס לשני השיקים, אותם לא זיהה הנאשם, חזרה בה המאשימה מהאישום בסיכומיה).

19. הנאשם טען כי הוא לא מילא את הפרטים בעשרת השיקים שזיהה, למעט שיק אחד שניתן לספק בשם ס.ע. טארגת בע"מ, וכדבריו: **"חוץ מהשיק שכתוב עליו לפקודת טארגת כל השיקים האחרים לא רשמתי עליהם כלום וזה לא כתב ידי כל השיקים. חלק מהשיקים קיבלתי מאותו הבנאדם כהלוואה כל השיקים לחברת החשמל היו כהלוואה ממנו ושאר השיקים הוא קנה בזה דברים במכולת שלי"** (ת/2, שורה 12 ואילך). הנאשם נשאל מי האדם שממנו קיבל את השיקים והשיב כי מדובר בפלוני בשם "גלעד כהן", ומסר את מספר תעודת הזהות שלו. בהמשך הסביר כי דובר בלקוח חדש, שסיפר כי עבד בשיפוצים - ואכן נראה כשיפוצניק, עם בגדים מלוכלכים - אשר טען שהשיקים הם של לקוח שהוא עושה בעבורו שיפוצים.

20. עוד סיפר הנאשם כי גלעד כהן הנ"ל **"הקריא מתוך התעודת זהות שלו את המספר לאחר שהוא הוציא אותה מהכיס וזה לאחר שאני ביקשתי ממנו את הפרטים שלו כי הוא רצה לעבוד איתי עם שיקים והוא היה לקוח חדש לגמרי ואף פעם לא ראיתי אותו לפני זה... אז לכן אמרתי לו שאם הוא רוצה לתת לי שיקים הוא צריך לתת לי פרטים שלו כי אני לא מכיר אותו... לא ראיתי אותה"** (את תעודת הזהות - ש.א.). **"הוא החזיק אותה ביד שלו"** (ת/2, שורה 16 ואילך). הנאשם מסר תיאור של "גלעד כהן" וטען כי הוא יוכל לזהות אותו בתמונה, באם תוצג לו. החוקר הציג אפוא תמונת חשוד לנאשם, אך הלה טען **"זה לא הבנאדם. מיליון אחוז זה לא הוא"** (ת/2, שורה 30), תוך שהסביר כי בתמונה מצולם בחור כהה עור בעוד הלקוח שעליו הוא מדבר היה בהיר.

21. הנאשם נשאל האם בירר למי שייכים השיקים והשיב על כך בחיוב: "הוא אמר לי שהם של לקוח שהוא עושה לו שיפוצים. ואני התקשרתי בעצמי לטלפון שמופיע בצד של השיק וענתה מישהי ואמרה לי שהשיק בסדר ואין בעיה" (ת/2, שורה 33 ואילך). לשאלה היכן נמצא "גלעד כהן המתחזה" כיום השיב הנאשם: "פעם אחרונה שראיתי אותו היה לפני 4 או 5 חודשים משהו כזה. הוא נעלם ומאז לא ראיתי אותו. איך שהשיק הראשון חזר עוד ראיתי אותו... והוא אמר לי לא יכול להיות שהשיק חזר. ואז אחר כך לא ראיתי אותו יותר" (שם, שורה 36 ואילך). עוד ציין הנאשם כי הוא מוכן לתת דוגמאות כתב יד.

22. החוקר אלפסי גבה גם את הודעתו השנייה של הנאשם, שנגבתה כאמור לאחר חלוף כשנתיים וחצי (הוגשה וסומנה ת/3). הנאשם נשאל מדוע עשה שימוש בשיקים, שקיבל מאדם שאינו מכיר, ועל כך השיב: "הוא בא לעבוד בשיפוץ בשכונה. הוא בהתחלה היה משלם מזומנים היו לו 4 או 5 פועלים למרות שאני לא ראיתי אותם אבל הוא קנה הרבה כל [כך] שמתאים לכמויות כאלה... בהתחלה שילם מזומן ואחרי שבועיים שלוש למיטב זיכרוני הוא אמר לי אם אפשר לשלם בשיקים כי האישה בעלת הדירה שהוא שיפץ לה מעכבת אותו בתשלום וביקש לשלם בשיקים אז הסכמתי. בהתחלה הוא הביא לי שיק אחד מזומן לאותו יום והשיק נפרע ואחרי יומיים שלוש עוד שיק ואחרי זה אמר לי שהוא קצת בלחץ וביקש אם אפשר לרשום שיק דחוי והסכמתי כי [ראיתי שהוא בסדר והוא כל הזמן עם בגדי שיפוצים בגדי עבודה ואתה רואה שהבנאדם עבד בגלל זה הסכמתי לקבל ממנו שיק דחוי" (ת/3, שורה 4 ואילך).

23. החוקר שאל את הנאשם מדוע הסכים לקבל שיקים "למוטב בלבד", שאינם של הלקוח שמשך אותם, והשיב כי האמין לטענת הלקוח, שלפיה הוא קיבל את השיקים כשכר עבודה, בפרט כשראה "שהשיקים עוברים ולא חוזרים והבנק מכבד אותם ומאשר אז לא היתה לי סיבה לחשוד שמהו לא בסדר" (ת/3, שורה 12 ואילך). עוד נשאל הנאשם אודות גרסתו, בהודעתו הראשונה, שלפיה נטל למעשה הלוואה מאותו הלקוח, לצורך תשלום חשבונות חשמל. לכך השיב הנאשם כי לא היו תנאים להלוואה זו אלא שהלקוח נתן לו את השיקים כעזרה לתשלומים לחברת חשמל, כאשר בתמורה הוא יעביר ללקוח כסף מזומן יומיים לפני מועד פירעון השיקים (שם, שורה 16 ואילך). עם זאת, ולאחר שטען כי לא הובן נכונה בחקירה הקודמת, הוסיף הנאשם וטען כי השיקים ניתנו כתמורה בעבור הקניות השוטפות שערך הלקוח במכולת (שם, שורה 24 ואילך).

24. כשנשאל הנאשם מדוע היה צריך עזרה מאותו לקוח לתשלום חשבונות החשמל הוא השיב: "באותה תקופה נקודתית היתה לי בעיה כלכלית מסוימת לא משהו שלא יכולתי להסתדר אבל אמרתי אם אפשר להתגלגל איתו והוא יקנה ממני סחורה והכל בסדר אז אין בעיה" (ת/3 שורה 28 ואילך). הנאשם נשאל האם לא התעורר בו חשד - כאשר הלקוח שאינו מוכר נתן לו שיקים של אנשים אחרים - ועל כך השיב בשלילה: "בהתחלה הוא היה בסדר גמור ובא כל יום שילם במזומן ועשה עליי רושם אמין וכל הסיפור שלו נשמע לי אמין ואתה מתחבר לבנאדם ואז הסכמתי לקבל ממנו שיק ואחר כך עוד שיק והם נפרעים אז אין לי סיבה לחשוד וככה זה ממשיך" (שם, שורה 32 ואילך). עוד טען הנאשם כי אותו הלקוח היה בא בכל יום וקונה אוכל לפועלים בסכום של 200-300 ₪ ולא היתה לו כל סיבה לחשוד בו.

25. כאמור, החוקר אלפסי הוא החוקר שגבה את שתי הודעות הנאשם, שהוגשו באמצעותו. בחקירתו הנגדית בבית המשפט נשאל החוקר מדוע לא נחקרו אותם גורמים שקיבלו את השיקים מהנאשם

ותחילה השיב "מה שנעשה, נעשה" (בפרוטוקול, עמ' 19 שורה 15). בהמשך ציין החוקר כי אין מקום להסיק מהתנהגותו הבלתי סבירה של הנאשם - שלפי גרסתו קיבל שיקים פתוחים משיפוצניק - שחברת החשמל זייפה בתורה את השיקים שקיבלה מהנאשם, ואף לא היתה טענה כזו. עם זאת, החוקר הוסיף וציין כי לשיטתו אף הנאשם לא ביצע עבירה; וכדבריו: **"כשאני מסתכל על התיק, שיפוצניק הביא לו צ'ק פתוח והוא שילם. אין פה פסול"** (שם, עמ' 20 שורה 3).

26. עוד נשאל החוקר האם ניסה לאמת או לשלול את גרסת הנאשם שלפיה הוא שוחח טלפונית עם בעלת החשבון, בהוצאת פלטי שיחות טלפון. החוקר השיב שהפעולה היחידה שבוצעה היא במזכר משנת 2018 (בפרוטוקול, עמ' 20 שורה 8). לשאלת הסניגורית האם - במקרה בו המתלונן היה מוסר כי השיקים נגנבו במסגרת שיפוץ במשרדו - היה בודק את העניין, השיב החוקר כי במקרה כזה היה מזמן את השיפוצניק (שם, עמ' 21 שורה 10).

ד. עיקר פרשת ההגנה:

27. מטעם ההגנה העיד הנאשם, שסיפר כי הוא בעל המכולת מזה 45 שנים, לאחר שהחליף את אביו המנוח. לדבריו, במכולת יש לקוחות קבועים אך גם מזדמנים, שכן היא ממוקמת על כביש ראשי, והוא גם מוכר אוכל לפועלים שעובדים במקום. אשר לאותו לקוח, "גלעד כהן", סיפר הנאשם שהוא נכנס בוקר אחד למכולת ואמר לו שהוא קונה אוכל לארבעה-חמישה פועלים. הנאשם חזר על גרסתו בהודעותיו, אם כי ביתר הרחבה ותוך הוספת פרטים והשמטת פרטים. הנאשם הוסיף, כי בשלב מסוים החל הלקוח לקנות מוצרים גם לביתו, או אז **"אמרתי לו אתה קונה כל יום אצלי בסכומים כאלה, אני צריך לשלם לחברת חשמל, יש לך שלוש-ארבע צ'קים לתת לי עתידיים? הוא אמר לי כן, יש לי, אני מקבל מלקוחות צ'קים, יש לי לקוחות עתידיים... אני אהיה אצלך בזכות ואקנה אצלך סחורות וככה נתקזז"** (עמ' 24 שורה 15 ואילך).

28. הנאשם ציין כי בעקבות בקשת הלקוח לשלם בשיקים עתידיים, הוא ביקש ממנו להציג תעודת זהות, כאשר לדבריו: **"הוא הוציא לי את התעודה, לא הראה לי אותה, הקריא לי מספר תעודת זהות, לקחתי ורשמתי לי את זה"** (בפרוטוקול, עמ' 24 שורה 20 ואילך). עוד סיפר הנאשם כי עם קבלת השיק הראשון הוא התקשר לבעלי החשבון, לפי מספר הטלפון שהופיע על השיק, ו**"ענתה לי אישה, אמרתי לה שיש לי צ'ק על 300-400 ₪ שלה, מהשיפוצניק שטוען ששמו גלעד, היא אמרה לי כן, הצ'קים שלי טובים, הוא עושה אצלי בבית שיפוץ, אתה יכול להשתמש, זה לא יחזור ולא כלום"** (שם, שורה 22 ואילך). הנאשם הוסיף, כי לאחר שקיבל הודעה על שיק שלא כובד פנה ללקוח, אשר אמר לו שהדבר לא ייתכן, אך מאז נעלמו עקבותיו.

29. הנאשם נחקר חקירה נגדית נמרצת ומקיפה, אך ככלל עמד על גרסתו. הנאשם אישר כי מדובר במכולת שכונתית קטנה, כפי שנראה בתמונות ת/4, וכן שמוצרי המזון שהוא מוכר הם מוצרים בסיסיים, כגון גבינות קוטג' וצהובות, או נקניקים. הנאשם התקשה קמעא להסביר כיצד אותו "גלעד כהן" קנה מוצרים בסך של עד 300 ₪ ביום, כאשר מדובר במוצרי מזון בסיסיים כאמור, והוסיף כי היה קונה גם סיגריות (בפרוטוקול, עמ' 26 שורה 28).

30. הנאשם נשאל, בפירוט רב, אודות היכרותו עם אותו לקוח נטען ("גלעד כהן"). הוטח בנאשם כי בהודעתו הראשונה הוא לא מסר שהלקוח קנה תחילה כחודש במזומן - להבדיל מבגרסתו בהודעתו

השנייה ובבית המשפט - ואף סיפר כי לא ראה אותו מעולם, והנאשם הסביר כי התכוון לכך שדובר בלקוח חדש וחודש ימים זה עדיין לקוח חדש (בפרוטוקול, עמ' 30 שורה 15 ואילך). עוד הוטח בנאשם, כי הוא-עצמו חשד שמדובר בשיקים לא כשרים, שאסור להשתמש בהם, ועל כן הוא התקשר לבעלת החשבון, אך הנאשם טען כי לא היה לו חשד שאסור לעשות שימוש בשיקים, אלא שהוא רצה לוודא שמדובר בשיקים בעלי כיסוי "**שלא יחזרו בבנק**" (שם, עמ' 32 שורה 19). הנאשם אישר כי אין הרבה לקוחות שמגיעים עם שיקים פתוחים, וזה מצב ייחודי, אך לא "**מאוד ייחודי**" (שם, עמ' 33 שורה 1 ואילך).

31. הוטח בנאשם כי אין זה סביר ששיפוצניק יקבל שיקים פתוחים מלקוחותיו, קל וחומר עשרה כאלה, אך הנאשם טען שאינו יודע מה הוסכם בין השיפוצניק לבין לקוחותיו (בפרוטוקול, עמ' 33 שורה 25 ואילך). הנאשם גם טען כי לא היה צריך לקבל מבעלי החשבון אישור לשיקים הנוספים - מעבר לשיק הראשון שבעניינו התקשר כאמור - בציינו: "**אני לא חושב שהייתי צריך. ברגע שדיברתי איתה והיא אמרה לי שהוא עשה לה שיפוץ גדול בבית, הבנתי שאני יכול להשתמש בצ'קים**" (שם, עמ' 34 שורה 10 ואילך).

32. הנאשם נשאל אודות הליכי הזיהוי, בהם נקט על מנת לוודא את זהותו של הלקוח "גלעד כהן", וחזר על גרסתו כי ביקש ממנו להציג תעודת זהות. עם זאת, הנאשם הוסיף כי הלקוח גם הראה לו את התמונה בתעודה. את גרסתו בהודעתו ת/2, בה מסר שלא ראה את תעודת הזהות משום שהלקוח החזיקה אצלו, הסביר הנאשם בכך שאמנם ראה את התמונה, אך "**לא ראיתי במדויק אם זה הוא או לא**" (בפרוטוקול, עמ' 38 שורה 29). עוד נשאל הנאשם, האם העובדה שהלקוח הציג את התעודה רק בחטף לא העלתה את חשדו, ואמר: "**האמת באותו זמן לא, היה בא עם בגדי העבודה, יושבים, מדברים, קונה, הולך**" (שם, עמ' 39 שורה 17).

33. הנאשם נשאל אודות המועדים בהם עשה שימוש בשיקים, והתקשה במתן תשובות, תוך שטען כי במחצית השנייה של חודש דצמבר נפטרה אמו והוא היה עצוב מאוד (בפרוטוקול, עמ' 44 שורה 17 ואילך). בהמשך הוסיף הנאשם כי אינו זוכר את זמנים ומועדים (שם, עמ' 45 שורה 12). עם זאת, הנאשם התעקש על גרסתו שלפיה במועד קבלת השיקים הוא סבר שהלקוח דובר אמת (שם, עמ' 46 שורה 7).

ה. דין והכרעה:

34. לאחר ששמעתי את עדויות העדים שהעידו לפניי - המתלונן, החוקר והנאשם - עיינתי במוצגים שהוגשו לפניי ושמעתי את סיכומי ב"כ הצדדים, אני קובע כי בסופו של יום נותר ספק סביר בשאלת אשמתו של הנאשם. מספק זה זכאי הנאשם ליהנות ועל כן דינו הוא לזיכוי. ייאמר מיד, כי המחלוקת העובדתית בין הצדדים לפניי היא מצומצמת למדי, שכן ההגנה אינה כופרת בכך שהשיקים אמנם נגנבו מהמתלונן ובעקבות כך נגרמו למתלונן נזקים ועוגמת נפש, אך מוסיפה וטוענת כי גם הנאשם היה קורבן בפרשה זו וניזוק אף הוא, בין השאר בשל החקירה החלקית שנערכה בתיק והשיהוי הניכר שבהגשת כתב האישום.

35. אכן, על פני הדברים החקירה שנערכה בתיק זה לא היתה מקיפה, והלכה למעשה פעולות החקירה המהותיות היחידות שבוצעו היו גביית תלונת המתלונן והודעות הנאשם. הנאשם מסר גרסה

לפיה קיבל את השיקים מושא עניינו - עשרה במספר - מידיו של לקוח שהגיע למכולת, אשר הציג עצמו כשיפוצניק ונראה בהתאם. גרסה זו מעוררת תמיהה, ואף חשד של ממש לפלילים, שכן מדובר בשיקים פתוחים לחלוטין ולא ברור הכיצד שיפוצניק יקבל שיקים כאלה מלקוחותיו ובנוסף יעבירם כך לבעל מכולת, אשר יוכל למלא בהם סכומים כאוות נפשו. ואולם, בהקשר זה לא למותר להזכיר שעסקין כאן בהליך פלילי, בו נטל ההוכחה מוטל על המאשימה, ובמידה שמעבר לספק סביר, ואינו עומד לפתחו של הנאשם.

36. הנאשם טען כי ביקש מהלקוח ("גלעד כהן") להזדהות בפניו, ואף התקשר למספר הטלפון של בעלי החשבון - לדבריו לא משום שחשד שהשיקים גנובים אלא על מנת לוודא שיש להם כיסוי. גרסה זו של הנאשם לא נבדקה באופן אובייקטיבי, למשל בהוצאת פלטי שיחות טלפון, וממילא נותרה ללא סתירה. בנוסף לא נערכו פעולות חקירה בסיסיות אחרות, כגון חקירת הספקים מקבלי השיקים, על מנת לברר באילו נסיבות מסר להם הנאשם את השיקים, חסר הבולט במיוחד נוכח העובדה שהנאשם טען ששניים מהשיקים לא נמסרו לו (והמאשימה אף חזרה בה מהאישום לגביהם, ר' בפסקה 18 דלעיל).

37. לשיטת ב"כ המאשימה קיים הבדל ברור בין התנהגות הנאשם לבין התנהגות הספקים וחברת החשמל, שקיבלו ממנו את השיקים, כאשר אלה האחרונים פעלו ללא מחשבה פלילית ולכל היותר ברשלנות (בכך שקיבלו שיקים פתוחים שלא מבעלי החשבון). ואולם, בהקשר זה יש ממש בטיעון ב"כ הנאשם, שלמסקנה כגון זו ניתן להגיע רק לאחר חקירה ודרישה, שכאמור לא נערכו. זאת ועוד: ב"כ המאשימה ביקש להבחין בין הנאשם לבין הספקים בכך שהנאשם קיבל לידיו עשרה שיקים "פתוחים", שעצם מספרם היה אמור לעורר את חשדו, אך כאן יש להעיר כי גם חברת החשמל קיבלה כמה וכמה שיקים (חמישה לפי גירי האישום כיום, ושבעה כפי שצוין בטבלת השיקים שבכתב האישום).

38. בנוסף, לא נערכה חקירה כלשהי על מנת לברר כיצד נגנבו השיקים, למשל בגביית הודעה מרואה החשבון (שהמתלונן מסר שהשיקים כנראה נגנבו ממשדו). בעדותו בבית המשפט ציין המתלונן, בהגינותו, כי במחשבה נוספת נראה שהשיקים נגנבו לא ממשד רואה החשבון אלא דווקא ממשדו, אגב שיפוצים. טענה זו מתיישבת-לכאורה עם גרסת הנאשם, שלפיה הוא קיבל את השיקים משיפוצניק, וחקירה בנושא היתה יכולה לאשש או להפריך את גרסתו.

39. גרסת הנאשם בהודעותיו במשטרה - ובמיוחד בעדותו בבית המשפט, בה נחקר בחקירה נגדית מקיפה ואף אלגנטית - לא היתה קונסיסטנטית, וכאמור לגופה היא גם מעלה תמיהות וחשד. ואולם, חוסר עקביות בגרסת נאשם, או תמיהות העולות הימנה, אינן בבחינת תחליף לראיות התביעה, כאשר בהקשר זה יש גם משמעות לשיהוי הניכר שבהגשת כתב האישום. כאמור, בחקירתו הנגדית נדרש הנאשם למסור גרסה מפורטת, לפרטי פרטים, בעניין אירועים שאירעו שמונה שנים קודם לכן. ברי אפוא, כי בנסיבות כאלה החקירה הנגדית, תהא טובה ככל שתהא, אינה יכולה למלא את החסר שבראיות התביעה.

40. ב"כ המאשימה הוסיף וטען כי גרסת הנאשם כשלעצמה מבססת "עצימת עיניים", השקולה למחשבה פלילית לפי הוראות סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין. ואולם, הנאשם חזר וטען כי הוא נתן אמון בדבריו של הלקוח, כאשר החשש היחיד שהתעורר בליבו היה בקשר לשאלה האם מדובר בשיקים שיש להם כיסוי. גרסתו זו של הנאשם לא נסתרה. בנסיבות אלה מתעורר ספק סביר בשאלת אשמתו של הנאשם. מספק זה זכאי הנאשם, כאמור, ליהנות, ועל כן דינו הוא לזיכוי.

41. אשר על כן החלטתי, כאמור ברישא להכרעת הדין, לזכות את הנאשם.

ניתנה היום, כ"ג שבט תשפ"ב, 25 ינואר 2022, במעמד הצדדים.

[1] כל ההדגשות המופיעות בציטוטים שבהכרעת דין זו **אינן** מופיעות במקור והן תוספות של הח"מ. התוספות בסוגריים מרובעים, בתוך הציטוטים, באות ללמד על תיקון טעויות הקלדה. תיקונים לכתיב מלא תקני אינם מצוינים.